

4 - Kompensacija

Kokia procedūra taikoma reikalavimui, kad nusikaltimo vykdytojas atlygintų žalą (pvz., teismo byla, civilinis ieškinys, civilinis ieškinys baudžiamojoje byloje)?

Galite reikalauti atlyginti žalą dėl praktiškai bet kokio sužalojimo, patirto dėl nusikaltimo. Reikalavimai atlyginti žalą paprastai nagrinėjami tuo pačiu metu, kai teismas sprendžia, ar kaltinamasis yra kaltas dėl nusikaltimo.

Auka arba nukentėjusysis atlyginti žalą turi reikalauti iš asmens, kuris padarė nusikaltimą arba sužalojimą. Šiuo tikslu prokuroras (šved. *åklagare*) parengs ir pristatys jūsų reikalavimą atlyginti žalą teismo nagrinėjimo metu, jei to prašėte. Vienintelės išimtys – reikalavimai atlyginti žalą, dėl kurių reikia atlikti išsamų tyrimą, arba reikalavimai, kurie gali būti vertinami kaip akivaizdžiai nepagrįsti, t. y. nesusiję su nusikaltimu arba daug didesni, nei įprasta panašiomis aplinkybėmis.

Jei norite gauti kompensaciją už sužalojimą, patirtą dėl nusikaltimo, turėtumėte apie tai pranešti, kai jus apklausia policija. Taip pat turėtumėte pranešti, ar norite, kad prokuroras jums padėtų dėl reikalavimo.

Teismas nusikaltimo vykdytojui nurodė man atlyginti žalą ir (arba) sumokėti kompensaciją. Kaip užtikrinti, kad nusikaltimo vykdytojas sumokėtų?

Aplinkybė, kad teismas kaltinamajam nurodė atlyginti žalą, nereiškia, kad automatiškai gausite pinigus. Nusikaltimo vykdytojas dažnai negalės sumokėti arba savo noru to nepadarys. Vykdyimo užtikrinimo institucija (šved. *Kronofogden*) padės jums gauti žalos atlyginimą.

Teismas išsiųs sprendimo kopiją Vykdyimo užtikrinimo institucijai, o ši paštu su jumis susisieks ir paklaus, ar norite, kad jums padėtų gauti žalos atlyginimą. Jei to norite, turėsite užpildyti jums atsiųstą formą ir ją grąžinti Vykdyimo užtikrinimo institucijai, o ši įvertins nusikaltimo vykdytojo finansinę padėtį. Jei paaiškės, kad nusikaltimo vykdytojas gali sumokėti, Vykdyimo užtikrinimo institucija užtikrins, kad gautumėte žalos atlyginimą.

Vykdyimo užtikrinimo institucija pagalbą teikia nemokamai (išskyrus tam tikrus išimtinius atvejus). Jei Vykdyimo užtikrinimo institucija su jumis nesusisieks, turėtumėte ją kreiptis pats.

Jei nusikaltimo vykdytojas nemoka, ar gali valstybė man atlikti išankstinį mokėjimą? Kokiomis sąlygomis?

Ne, tokios galimybės nėra.

Ar turiu teisę į kompensaciją iš valstybės?

Jei nuteistas nusikaltimo vykdytojas negali atlyginti žalos ir nėra draudimo, padengiančio visą reikalavimą, galite turėti teisę gauti kompensaciją iš valstybės. Ši kompensacija vadinama kompensacija nusikaltimo aukai (šved. *brottsskadeersättning*), o ją administruoja Kompensacijų ir paramos nusikaltimų aukoms institucija (šved. *Brottsoffermyndigheten*).

Kad nusikaltimo auka galėtų gauti kompensaciją, kai nusikaltimo vykdytojas nežinomas, turi būti atliekami tyrimai, pavyzdžiui, ikiteisminis tyrimas, kad būtų įrodyta, jog esate nusikaltimo auka, o ne kad patyrėte nelaimingą

atsitikimą. Apie nusikaltimą visada reikia pranešti policijai. Jei įtariamasis nustatytas, įprastai turi būti priimtas apkaltinamasis nuosprendis arba paskirta bausmė.

Kompensacija nusikaltimo aukoms gali būti skiriama, jei nusikaltimas buvo padarytas Švedijoje, o jūs galite turėti teisę į kompensaciją nepriklausomai nuo to, ar gyvenate Švedijoje, ar šioje šalyje esate laikinai, pvz., kaip turistai ar studentai. Jei faktiškai gyvenate Švedijoje, galite turėti teisę į kompensaciją, net jei nusikaltimas buvo įvykdytas užsienyje.

Ar turiu teisę į kompensaciją, jei nusikaltimo vykdytojas nepripažintas kaltu?

Kad nusikaltimo auka galėtų gauti kompensaciją, kai nusikaltimo vykdytojas nežinomas, turi būti atliekami tyrimai, pavyzdžiui, ikiteisminis tyrimas, kad būtų įrodyta, jog esate nusikaltimo auka, o ne kad patyrėte nelaimingą atsitikimą. Apie nusikaltimą visada reikia pranešti policijai. Jei įtariamasis nustatytas, įprastai turi būti priimtas apkaltinamasis nuosprendis arba paskirta bausmė.

Ar turiu teisę į specialią išmoką, kol laikiu sprendimo dėl mano pateikto reikalavimo atlyginti žalą?

Ne, tokios galimybės nėra.

■ Paskutinis naujinimas: 15/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.